

Kvázioröklődő algebrák

Schefler Barna

A kváziöröklődő algebra fogalmát 1980-as évek végén vezette be E. Cline, B. Parshall és L. Scott.

A kváziöröklődő algebra fogalmát 1980-as évek végén vezette be E. Cline, B. Parshall és L. Scott.

Definíció

Legyen J az A Jacobson radikálja. A -nak egy I ideálja örökletes, ha: $I^2 = I$; $IJ = 0$ és I_A projektív, mint jobb A -modulus.

A kváziöröklődő algebra fogalmát 1980-as évek végén vezette be E. Cline, B. Parshall és L. Scott.

Definíció

Legyen J az A Jacobson radikálja. A -nak egy I ideálja örökletes, ha: $I^2 = I$; $IJ = 0$ és I_A projektív, mint jobb A -modulus.

Definíció

Egy A szemiprimér gyűrűt kváziöröklődőnek nevezünk, ha létezik egy olyan $0 = I_0 \subset I_1 \subset \dots \subset I_n = A$ örökletesnek nevezett ideállánc, melyre: I_t/I_{t-1} az A/I_{t-1} örökletes ideálja, minden $1 \leq t \leq n$ -re.

Áttekintés

A kváziöröklődő algebra fogalmát 1980-as évek végén vezette be E. Cline, B. Parshall és L. Scott.

Definíció

Legyen J az A Jacobson radikálja. A -nak egy I ideálja örökletes, ha: $I^2 = I$; $IJ = 0$ és I_A projektív, mint jobb A -modulus.

Definíció

Egy A szemiprimér gyűrűt kváziöröklődőnek nevezünk, ha létezik egy olyan $0 = I_0 \subset I_1 \subset \dots \subset I_n = A$ örökletesnek nevezett ideállánc, melyre: I_t/I_{t-1} az A/I_{t-1} örökletes ideálja, minden $1 \leq t \leq n$ -re.

Állítás

Egy A szemiprimér kváziöröklődő gyűrűre, melynek az örökletes ideállánca $0 = I_0 \subset I_1 \subset \dots \subset I_n = A$, teljesül: $gl \dim A \leq 2n - 2$

A kváziöröklődő algebrák fontosságát mutatja Iyama eredménye is:

Tétel

(Iyama) Legyen Λ egy végesdimenziós algebra, X egy végesen generált Λ -modulus. Ekkor létezik egy Y Λ -modulus, hogy $\Gamma = \text{End}(X \oplus Y)$ kváziöröklődő, n hosszú örökletes láncsal. Erre a Γ -ra az is teljesül, hogy $\text{gl dim } \Gamma \leq n$.

A kváziöröklődő algebrák fontosságát mutatja Iyama eredménye is:

Tétel

(Iyama) Legyen Λ egy végesdimenziós algebra, X egy végesen generált Λ -modulus. Ekkor létezik egy Y Λ -modulus, hogy $\Gamma = \text{End}(X \oplus Y)$ kváziöröklődő, n hosszú örökletes láncsal. Erre a Γ -ra az is teljesül, hogy $\text{gl dim } \Gamma \leq n$.

Láthatjuk, hogy ebben az esetben Γ globális dimenziójára egy jobb felső becslést kapunk, mint az általános esetben. Azt tűzzük ki célul, hogy megértsük, hogy milyen plusz tulajdonsággal rendelkezik Iyama konstrukciója, miért lesz ebben az esetben kisebb a felső korlát, mint az általános esetben?

Áttekintés

A kváziöröklődő algebraik fontosságát mutatja Iyama eredménye is:

Tétel

(Iyama) Legyen Λ egy végesdimenziós algebra, X egy végesen generált Λ -modulus. Ekkor létezik egy Y Λ -modulus, hogy $\Gamma = \text{End}(X \oplus Y)$ kváziöröklődő, n hosszú örökletes lánccal. Erre a Γ -ra az is teljesül, hogy $gl \dim \Gamma \leq n$.

Láthatjuk, hogy ebben az esetben Γ globális dimenziójára egy jobb felső becslést kapunk, mint az általános esetben. Azt tűzzük ki célul, hogy megértsük, hogy milyen plusz tulajdonsággal rendelkezik Iyama konstrukciója, miért lesz ebben az esetben kisebb a felső korlát, mint az általános esetben?

Állítás

Egy A szemiprimér kváziöröklődő gyűrűre, melynek az örökletes ideállánca $0 = I_0 \subset I_1 \subset \dots \subset I_n = A$, teljesül: $gl \dim A \leq 2n - 2$

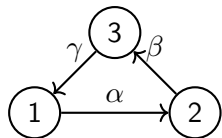
A kváziöröklődő algebrák fontosságát mutatja Iyama eredménye is:

Tétel

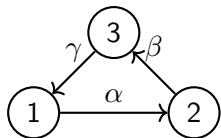
(Iyama) Legyen Λ egy végesdimenziós algebra, X egy végesen generált Λ -modulus. Ekkor létezik egy Y Λ -modulus, hogy $\Gamma = \text{End}(X \oplus Y)$ kváziöröklődő, n hosszú örökletes lánccal. Erre a Γ -ra az is teljesül, hogy $\text{gl dim } \Gamma \leq n$.

Láthatjuk, hogy ebben az esetben Γ globális dimenziójára egy jobb felső becslést kapunk, mint az általános esetben. Azt tűzzük ki célul, hogy megértsük, hogy milyen plusz tulajdonsággal rendelkezik Iyama konstrukciója, miért lesz ebben az esetben kisebb a felső korlát, mint az általános esetben?

A mostani beszámolóban a kváziöröklődő algebrákat, és néhány ezzel kapcsolatos konstrukciót tanulmányozunk. Az előforduló definícióknak és tételeknek szemléletes jelentésük van a gráfalgebrák körében, így innen vett példák segítségével próbáljuk majd megérteni ezeket.

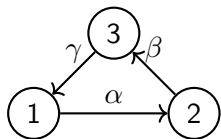

A az ábrán látható Γ gráf $\alpha\beta\gamma\alpha; \gamma\alpha\beta$ elemek által generált ideál szerint faktora. Ennek a szerkezetét az $A_A = e_1A \oplus e_2A \oplus e_3A = \begin{matrix} 1 \\ 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 2 \\ 3 \\ 1 \\ 2 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 3 \\ 1 \\ 2 \\ 3 \end{matrix}$ diagram írja le.

A az ábrán látható Γ gráf $\alpha\beta\gamma\alpha; \gamma\alpha\beta$ elemek által generált ideál szerint faktora. Ennek a szerkezetét az $A_A = e_1A \oplus e_2A \oplus e_3A = \begin{matrix} 1 \\ 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 2 \\ 3 \\ 1 \\ 2 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 3 \\ 1 \\ 2 \\ 3 \end{matrix}$ diagram írja le. Az örökletes ideálokat Ae_iA alakban keressük.

Példa nem kváziöröklődőre

A az ábrán látható Γ gráf $\alpha\beta\gamma\alpha$; $\gamma\alpha\beta$ elemek által generált ideál szerint faktora. Ennek a szerkezetét az

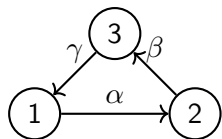
$$A_A = e_1A \oplus e_2A \oplus e_3A = \begin{matrix} 1 \\ 2 \\ 3 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 3 \\ 1 \\ 2 \end{matrix} \text{ diagram írja le.}$$

Az örökletes ideálokat Ae_iA ; alakban keressük.

Emlékeztető

Ha $e \in A$ egy idempotens elem, akkor $(AeA)^2 = (AeA)$. Megfordítva, ha A szemiprimér gyűrű, és $I^2 = I$ teljesül az I ideálra, akkor létezik egy e idempotens elem úgy, hogy $I = AeA$.

Példa nem kváziöröklődőre

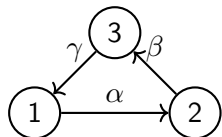

A az ábrán látható Γ gráf $\alpha\beta\gamma\alpha$; $\gamma\alpha\beta$ elemek által generált ideál szerint faktora. Ennek a szerkezetét az $A_A = e_1A \oplus e_2A \oplus e_3A = \begin{matrix} 1 & & \\ 2 & & \\ 3 & & \\ 1 & & \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 2 & & \\ 3 & & \\ 1 & & \\ 2 & & \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 3 & & \\ 1 & & \\ 2 & & \\ 3 & & \end{matrix}$ diagram írja le. Az örökletes ideálokat Ae_iA ; alakban keressük.

Így $Ae_3A : \begin{matrix} 1 & & \\ 2 & & \\ 3 & & \\ 1 & & \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 2 & & \\ 3 & & \\ 1 & & \\ 2 & & \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 3 & & \\ 1 & & \\ 2 & & \\ 3 & & \end{matrix}$ nem projektív, hiszen

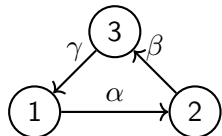
$\begin{matrix} 3 & & \\ 1 & & \end{matrix}$ nem projektív. Hasonlóan $Ae_1A = \begin{matrix} 1 & & \\ 2 & & \\ 3 & & \\ 1 & & \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 1 & & \\ 2 & & \\ 3 & & \\ 1 & & \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 1 & & \\ 2 & & \\ 3 & & \\ 1 & & \end{matrix}$,

valamint $Ae_2A = \begin{matrix} 2 & & \\ 3 & & \\ 1 & & \\ 2 & & \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 3 & & \\ 1 & & \\ 2 & & \\ 3 & & \end{matrix} \oplus 2$ sem projektív. Így A_A nem kváziöröklődő, az ideállánc el sem kezdődik.

Ha csak az $\gamma\alpha\beta$ által generált ideállal faktorizálunk:

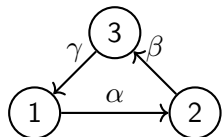
$$A_A = \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 3 \\ 1 \\ 2 \end{pmatrix} \oplus \begin{pmatrix} 2 \\ 3 \\ 1 \\ 2 \end{pmatrix} \oplus \begin{pmatrix} 3 \\ 1 \\ 2 \end{pmatrix};$$

Ha csak az $\gamma\alpha\beta$ által generált ideállal faktorizálunk:

$$A_A = \begin{matrix} 1 \\ 2 \\ 3 \\ 1 \\ 2 \\ 3 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 2 \\ 3 \\ 1 \\ 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 3 \\ 1 \\ 2 \\ 3 \\ 1 \\ 2 \end{matrix}; \text{ és } Ae_3A : \begin{matrix} 1 \\ 2 \\ 3 \\ 1 \\ 2 \\ 3 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 2 \\ 3 \\ 1 \\ 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 3 \\ 1 \\ 2 \\ 3 \\ 1 \\ 2 \end{matrix} \text{ projektív,}$$

mivel $\begin{matrix} 3 \\ 1 \\ 2 \\ 3 \\ 1 \\ 2 \end{matrix}$ projektív. Az előző esethez hasonlóan $e_3Je_3 = 0$, így Ae_3A egy örökletes ideált határoz meg, az e szerint vett faktor: $A/Ae_3A = \begin{matrix} 1 \\ 2 \\ 3 \\ 1 \\ 2 \\ 3 \end{matrix} \oplus 2$.

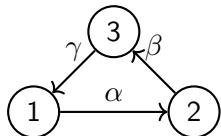
Ha csak az $\gamma\alpha\beta$ által generált ideállal faktorizálunk:

$$A_A = \begin{matrix} 1 \\ 2 \\ 3 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 3 \\ 1 \\ 2 \end{matrix}; \text{ és } Ae_3A : \begin{matrix} 1 \\ 2 \\ 3 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 3 \\ 1 \\ 2 \end{matrix} \text{ projektív,}$$

mivel $\begin{matrix} 1 \\ 2 \\ 3 \end{matrix}$ projektív. Az előző esethez hasonlóan $e_3Je_3 = 0$, így Ae_3A egy örökletes ideált határoz meg, az e szerint vett faktor: $A/Ae_3A = \begin{matrix} 1 \\ 2 \end{matrix} \oplus 2$.

Hasonlóan kapjuk, hogy $A(e_2 + e_3)A/Ae_3A$:

$(\begin{matrix} 1 \\ 2 \end{matrix} \oplus 2 \rightarrow) 2 \oplus 2$, valamint az e szerint vett faktor: 1 is örökletes, tehát a 3, 2, 1 sorrenddel A_A kváziöröklődő.

Ha csak az $\gamma\alpha\beta$ által generált ideállal faktorizálunk:

$$A_A = \begin{matrix} 1 \\ 2 \\ 3 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 3 \\ 1 \\ 2 \end{matrix}; \text{ és } Ae_3A : \begin{matrix} 1 \\ 3 \\ 1 \\ 2 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 2 \\ 3 \\ 1 \\ 2 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 3 \\ 1 \\ 2 \end{matrix} \text{ projektív,}$$

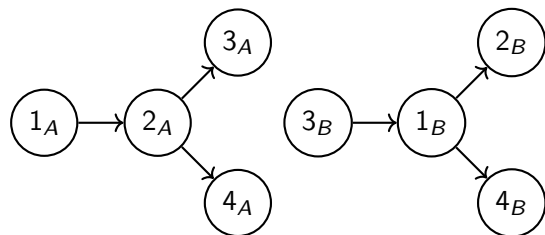
mivel $\begin{matrix} 3 \\ 1 \\ 2 \end{matrix}$ projektív. Az előző esethez hasonlóan $e_3Je_3 = 0$, így Ae_3A egy örökletes ideált határoz meg, az e szerint vett faktor: $A/Ae_3A = \begin{matrix} 1 \\ 2 \end{matrix} \oplus 2$.

Hasonlóan kapjuk, hogy $A(e_2 + e_3)A/Ae_3A$:

$(\begin{matrix} 1 \\ 2 \end{matrix} \oplus 2 \rightarrow) 2 \oplus 2$, valamint az e szerint vett faktor: 1 is örökletes, tehát a 3, 2, 1 sorrenddel A_A kváziöröklődő.

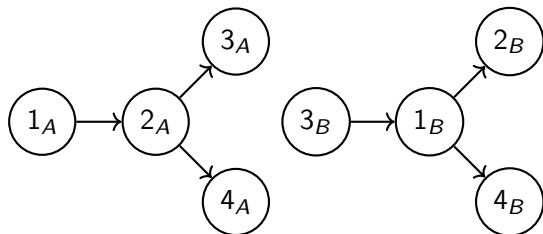
Érdemes megjegyezni, hogy nem biztos, hogy minden sorrendre megkapjuk az örökletes ideállancot, elég csak arra gondolni, ha 1, vagy 2-vel kezdtünk volna, akkor a 1 definíció második pontja biztosan nem teljesült volna.

Példa a sorrend változtatására

Erre a gráfra a csúcsok különböző sorrendjére is örökletes láncot kapunk.

Példa a sorrend változtatására

Erre a gráfra a csúcsok különböző sorrendjére is örökletes láncot kapunk.

$$A_A = \overset{1}{3} \overset{2}{2} \overset{4}{4} \oplus \overset{3}{3} \overset{2}{4} \oplus 3 \oplus 4; B_B = \overset{1}{2} \overset{4}{4} \oplus \overset{2}{2} \oplus \overset{3}{2} \overset{1}{1} \overset{4}{4} \oplus 4$$

Mindkét esetben a 4, 3, 2, 1 sorrendet használjuk, azonban ez ugyanannak a gráfnak a különböző sorszámozása. Az örökletes ideálok sorrendje szín szerint: piros, kék, zöld, narancssárga.

Tétel

(Auslander) Ha A véges dimenziós algebra, akkor létezik egy véges dimenziós B algebra úgy, hogy teljesülnek a következők:

- 1 $gl\ dim\ B < \infty$
- 2 létezik $e^2 = e \in B$ úgy, hogy $A \cong eBe$

Tétel

(Auslander) Ha A véges dimenziós algebra, akkor létezik egy véges dimenziós B algebra úgy, hogy teljesülnek a következők:

- 1 $gl\ dim\ B < \infty$
- 2 létezik $e^2 = e \in B$ úgy, hogy $A \cong eBe$

B konstrukciója a következő: J az A Jacobson radikálja, és teljesül rá, hogy $J^n = 0$. Legyen $M := (A/J)_A \oplus (A/J^2)_A \oplus \dots \oplus (A/J^n)_A$. Ekkor $B := \text{End}(M_A)$ a keresett algebra.

Tétel

(Auslander) Ha A véges dimenziós algebra, akkor létezik egy véges dimenziós B algebra úgy, hogy teljesülnek a következők:

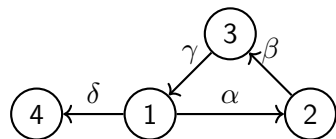
- 1 $gl\ dim\ B < \infty$
- 2 létezik $e^2 = e \in B$ úgy, hogy $A \cong eBe$

B konstrukciója a következő: J az A Jacobson radikálja, és teljesül rá, hogy $J^n = 0$. Legyen $M := (A/J)_A \oplus (A/J^2)_A \oplus \dots \oplus (A/J^n)_A$. Ekkor $B := End(M_A)$ a keresett algebra.

Theorem

(Dlab-Ringel) Az ADR algebra kváziöröklődő.

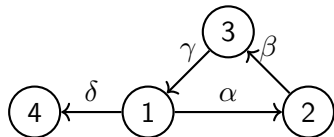
Példa az Auslander konstrukcióra

Vegyük az ábrán látható gráf faktorát a $\gamma\alpha = \gamma\delta = 0$ által generált ideálnál.

$$A_A = \begin{matrix} 2 & 1 & 4 \\ 3 & & \\ 1 & & \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 3 \\ 1 \end{matrix} \oplus 4$$

Példa az Auslander konstrukcióra

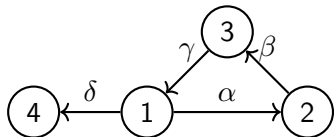
Vegyük az ábrán látható gráf faktorát a $\gamma\alpha = \gamma\delta = 0$ által generált ideálnál.

$$A_A = \begin{matrix} & 1 & 4 \\ \begin{matrix} 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix} & \oplus & \begin{matrix} 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 3 \\ 1 \end{matrix} \oplus 4 \end{matrix}$$

M direkt összeadandói közül kihagyjuk azokat, amelyek már szerepelnek a felsorolásban.

Ezt megtehetjük, mert az így kapott M' -re $EndM'$ Morita ekvivalens lesz $EndM$ -mel.

Példa az Auslander konstrukcióra

Vegyük az ábrán látható gráf faktorát a $\gamma\alpha = \gamma\delta = 0$ által generált ideálnál.

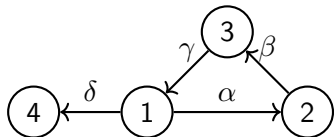
$$A_A = \begin{matrix} & 1 & 4 \\ \begin{matrix} 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix} & \oplus & \begin{matrix} 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} 3 \\ 1 \end{matrix} \oplus 4 \end{matrix}$$

M direkt összeadandói közül kihagyjuk azokat, amelyek már szerepelnek a felsorolásban.

Ezt megtehetjük, mert az így kapott M' -re $EndM'$ Morita ekvivalens lesz $EndM$ -mel.

$$\underbrace{\begin{matrix} a & b & c & d \\ \{1\} \oplus \{2\} \oplus \{3\} \oplus \{4\} \end{matrix}}_{A/J} \oplus \underbrace{\begin{matrix} e & f & g \\ \{2 \ 1 \ 4\} \oplus \{2 \ 3\} \oplus \{3 \ 1\} \end{matrix}}_{(A/J^2)'} \oplus \underbrace{\begin{matrix} h & i \\ \{2 \ 1 \ 4\} \oplus \{2 \ 3 \ 1\} \end{matrix}}_{(A/J^3)'} \oplus \underbrace{\begin{matrix} j \\ \{2 \ 1 \ 4\} \\ \{2 \ 3 \ 1\} \end{matrix}}_{(A/J^4)'}$$

Példa az Auslander konstrukcióra

Vegyük az ábrán látható gráf faktorát a $\gamma\alpha = \gamma\delta = 0$ által generált ideálnál.

$$A_A = \begin{matrix} & 1 & & & \\ \begin{matrix} 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix} & & 4 & \oplus & \begin{matrix} 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix} & \oplus & \begin{matrix} 3 \\ 1 \end{matrix} & \oplus & 4 \end{matrix}$$

M direkt összeadandói közül kihagyjuk azokat, amelyek már szerepelnek a felsorolásban.

Ezt megtehetjük, mert az így kapott M' -re $EndM'$ Morita ekvivalens lesz $EndM$ -mel.

$$\underbrace{\begin{matrix} a & b & c & d \\ \{1\} \oplus \{2\} \oplus \{3\} \oplus \{4\} \end{matrix}}_{A/J} \oplus \underbrace{\begin{matrix} e & f & g \\ \{2 \ 1 \ 4\} \oplus \{2 \ 3\} \oplus \{3 \ 1\} \end{matrix}}_{(A/J^2)'} \oplus \underbrace{\begin{matrix} h & i \\ \{2 \ 1 \ 4\} \oplus \{2 \ 3 \ 1\} \end{matrix}}_{(A/J^3)'} \oplus \underbrace{\begin{matrix} j \\ \{2 \ 1 \ 4\} \\ \{2 \ 3 \ 1\} \\ \{1\} \end{matrix}}_{(A/J^4)'}$$

B -t egy megfelelő gráf gráfalgebrájaként keressük. A fenti felsorolt direkt összeadandók (melyeket jelöljük a fenti előfordulási sorrendben a, b, \dots, j betűkkel) lesznek az új gráf csúcsai. Meg kell találnunk a csúcsok közti éleket, azaz a direkt komponensek közötti morfizmusokat.

B számolása - 1

$$\underbrace{\left(\begin{array}{c} a \\ 1 \end{array} \oplus \begin{array}{c} b \\ 2 \end{array} \oplus \begin{array}{c} c \\ 3 \end{array} \oplus \begin{array}{c} d \\ 4 \end{array} \right)}_{A/J} \oplus \underbrace{\left(\begin{array}{c} e \\ 2 \\ 1 \\ 4 \end{array} \oplus \begin{array}{c} f \\ 2 \\ 3 \end{array} \oplus \begin{array}{c} g \\ 3 \\ 1 \end{array} \right)}_{(A/J^2)'} \oplus \underbrace{\left(\begin{array}{c} h \\ 2 \\ 3 \\ 1 \\ 4 \end{array} \oplus \begin{array}{c} i \\ 2 \\ 3 \\ 1 \end{array} \right)}_{(A/J^3)'} \oplus \underbrace{\left(\begin{array}{c} j \\ 2 \\ 3 \\ 1 \\ 4 \end{array} \right)}_{(A/J^4)'}$$

a -ból csak 1 -et tartalmazó komponensbe mehetnek morfizmusok, azaz

$$g = \begin{array}{c} 3 \\ 1 \end{array}; i = \begin{array}{c} 2 \\ 3 \\ 1 \end{array} \text{ és } j = \begin{array}{c} 1 \\ 2 \\ 3 \\ 1 \end{array} \text{-be.}$$

Végignézve, hogy mely morfizmusok vezethetők keresztül egymáson,

$$\text{kapjuk: } Be_a = \begin{array}{c} a \\ g \\ i \\ j \end{array}.$$

B számolása - 1

$$\underbrace{\underbrace{\begin{matrix} a \\ 1 \end{matrix}} \oplus \underbrace{\begin{matrix} b \\ 2 \end{matrix}} \oplus \underbrace{\begin{matrix} c \\ 3 \end{matrix}} \oplus \underbrace{\begin{matrix} d \\ 4 \end{matrix}}}_{A/J} \oplus \underbrace{\underbrace{\begin{matrix} e \\ 1 \\ 2 \end{matrix}} \oplus \underbrace{\begin{matrix} f \\ 2 \\ 3 \end{matrix}} \oplus \underbrace{\begin{matrix} g \\ 3 \\ 1 \end{matrix}}}_{(A/J^2)'} \oplus \underbrace{\underbrace{\begin{matrix} h \\ 1 \\ 2 \\ 3 \end{matrix}} \oplus \underbrace{\begin{matrix} i \\ 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix}}}_{(A/J^3)'} \oplus \underbrace{\begin{matrix} j \\ 1 \\ 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix}}_{(A/J^4)'}$$

a -ból csak 1 -et tartalmazó komponensebe mehetnek morfizmusok, azaz $g = \begin{matrix} 3 \\ 1 \end{matrix}$; $i = \begin{matrix} 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix}$ és $j = \begin{matrix} 1 \\ 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix}$ -be.

Végignézve, hogy mely morfizmusok vezethetők keresztül egymáson, kapjuk: $Be_a = \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix}$.

$$\underbrace{\begin{matrix} 1 \\ a \end{matrix}} \longrightarrow \underbrace{\begin{matrix} 3 \\ 1 \\ g \end{matrix}} \longrightarrow \underbrace{\begin{matrix} 2 \\ 3 \\ 1 \\ i \end{matrix}} \longrightarrow \underbrace{\begin{matrix} 1 \\ 2 \\ 3 \\ 1 \\ j \end{matrix}}$$

B számolása - 1

$$\underbrace{\left(\begin{array}{c} a \\ 1 \end{array} \oplus \begin{array}{c} b \\ 2 \end{array} \oplus \begin{array}{c} c \\ 3 \end{array} \oplus \begin{array}{c} d \\ 4 \end{array} \right)}_{A/J} \oplus \underbrace{\left(\begin{array}{c} e \\ 1 \\ 2 \end{array} \oplus \begin{array}{c} f \\ 2 \\ 3 \end{array} \oplus \begin{array}{c} g \\ 3 \\ 1 \end{array} \right)}_{(A/J^2)'} \oplus \underbrace{\left(\begin{array}{c} h \\ 1 \\ 2 \\ 3 \end{array} \oplus \begin{array}{c} i \\ 2 \\ 3 \\ 1 \end{array} \right)}_{(A/J^3)'} \oplus \underbrace{\left(\begin{array}{c} j \\ 1 \\ 2 \\ 3 \\ 1 \end{array} \right)}_{(A/J^4)'}$$

a -ból csak 1 -et tartalmazó komponensbe mehetnek morfizmusok, azaz $g = \begin{smallmatrix} 3 \\ 1 \end{smallmatrix}$; $i = \begin{smallmatrix} 2 \\ 3 \\ 1 \end{smallmatrix}$ és $j = \begin{smallmatrix} 1 \\ 2 \\ 3 \\ 1 \end{smallmatrix}$ -be.

Végignézve, hogy mely morfizmusok vezethetők keresztül egymáson, kapjuk: $Be_a = \begin{smallmatrix} a \\ g \\ i \\ j \end{smallmatrix}$.

Hasonlóan: $Be_b = \begin{smallmatrix} b \\ e \end{smallmatrix}$; $Be_c = \begin{smallmatrix} c \\ f \\ h \end{smallmatrix}$ és $Be_d = \begin{smallmatrix} d \\ j \\ i \\ h \end{smallmatrix}$.

B számolása - 1

$$\underbrace{\left(\underbrace{\begin{matrix} a \\ 1 \end{matrix}} \oplus \underbrace{\begin{matrix} b \\ 2 \end{matrix}} \oplus \underbrace{\begin{matrix} c \\ 3 \end{matrix}} \oplus \underbrace{\begin{matrix} d \\ 4 \end{matrix}} \right)}_{A/J} \oplus \underbrace{\left(\underbrace{\begin{matrix} e \\ 1 \\ 2 \end{matrix}} \oplus \underbrace{\begin{matrix} f \\ 2 \\ 3 \end{matrix}} \oplus \underbrace{\begin{matrix} g \\ 3 \\ 1 \end{matrix}} \right)}_{(A/J^2)'} \oplus \underbrace{\left(\underbrace{\begin{matrix} h \\ 1 \\ 2 \\ 3 \end{matrix}} \oplus \underbrace{\begin{matrix} i \\ 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix}} \right)}_{(A/J^3)'} \oplus \underbrace{\begin{matrix} j \\ 1 \\ 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix}}_{(A/J^4)'}$$

a-ból csak 1-et tartalmazó komponensbe mehetnek morfizmusok, azaz $g = \begin{matrix} 3 \\ 1 \end{matrix}$; $i = \begin{matrix} 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix}$ és $j = \begin{matrix} 1 \\ 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix}$ -be.

Végignézve, hogy mely morfizmusok vezethetők keresztül egymáson, kapjuk: $Be_a = \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix}$.

Hasonlóan: $Be_b = \begin{matrix} b \\ e \end{matrix}$; $Be_c = \begin{matrix} c \\ f \\ h \end{matrix}$ és $Be_d = \begin{matrix} d \\ j \\ i \\ h \end{matrix}$.

Be_e esetében e-n kívül nem találunk olyan komponenst, amelyben $e = \begin{matrix} 1 \\ 2 \\ 4 \end{matrix}$ a komponens legalján lenne, viszont ha faktorizálunk (mely szintén morfizmus), akkor eljuthatunk $a = 1$ -ba. Innen pedig a fenti

módszerrel már ismerjük a morfizmusokat, vagyis kapjuk, hogy $Be_e = \begin{matrix} e \\ a \\ g \\ i \\ i \end{matrix}$. 9/12

B számolása - 1

a -ból csak 1 -et tartalmazó komponensbe mehetnek morfizmusok, azaz

$$g = \begin{matrix} 3 \\ 1 \end{matrix}; i = \begin{matrix} 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix} \text{ és } j = \begin{matrix} 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix}^1 \text{-be.}$$

Végignézve, hogy mely morfizmusok vezethetők keresztül egymáson,

kapjuk: $Be_a = \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix}$.

Hasonlóan: $Be_b = \begin{matrix} b \\ e \end{matrix}$; $Be_c = \begin{matrix} c \\ f \\ h \end{matrix}$ és $Be_d = \begin{matrix} d \\ j \\ i \\ h \end{matrix}$.

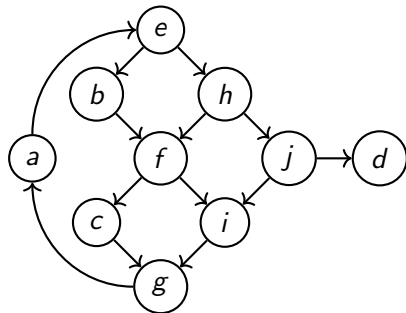
Be_e esetében e -n kívül nem találunk olyan komponenst, amelyben $e = \begin{matrix} 2 \\ 1 \\ 4 \end{matrix}$ a komponens legalján lenne, viszont ha faktorizálunk (mely szintén morfizmus), akkor eljuthatunk $a = 1$ -ba. Innen pedig a fenti

módszerrel már ismerjük a morfizmusokat, vagyis kapjuk, hogy $Be_e = \begin{matrix} e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix}$.

Ugyanezzel a módszerrel adódik: $Be_h = \begin{matrix} h \\ e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix}$, és $Be_j = \begin{matrix} j \\ h \\ e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix}$.

B számolása - 2

$$\underbrace{\left(\begin{matrix} a \\ 1 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} b \\ 2 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} c \\ 3 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} d \\ 4 \end{matrix} \right)}_{A/J} \oplus \underbrace{\left(\begin{matrix} e \\ 2 \\ 1 \\ 4 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} f \\ 2 \\ 3 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} g \\ 3 \\ 1 \end{matrix} \right)}_{(A/J^2)'} \oplus \underbrace{\left(\begin{matrix} h \\ 2 \\ 1 \\ 4 \\ 3 \end{matrix} \oplus \begin{matrix} i \\ 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix} \right)}_{(A/J^3)'} \oplus \underbrace{\begin{matrix} j \\ 1 \\ 2 \\ 3 \\ 4 \\ 1 \end{matrix}}_{(A/J^4)'}$$

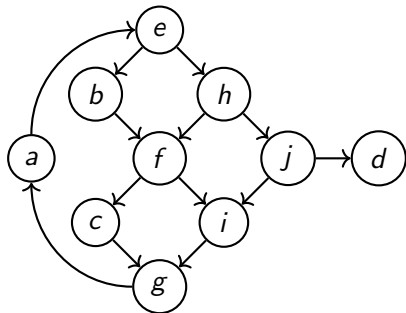
Be_f esetében két irányba mehetünk:

$f = \begin{matrix} 2 \\ 3 \end{matrix}$ -et faktorizálva $b = 2$ -be jutunk, majd ezt beleképezzük $e = \begin{matrix} 2 \\ 1 \\ 4 \end{matrix}$ -be.

A másik, hogy f -et $h = \begin{matrix} 2 \\ 3 \\ 1 \\ 4 \end{matrix}$ -ba képezzük, majd ezt faktorizálva jutunk el e -be. $f \rightarrow e$ keresztülvezethető $f \rightarrow b$ és $f \rightarrow h$ -n is, ezek között azonban nincs kapcsolat, így kapjuk, hogy $Be_f = b \begin{matrix} f \\ e \end{matrix} h$

B számolása - 2

$$\underbrace{\left(\underbrace{\begin{matrix} a \\ 1 \end{matrix}} \oplus \underbrace{\begin{matrix} b \\ 2 \end{matrix}} \oplus \underbrace{\begin{matrix} c \\ 3 \end{matrix}} \oplus \underbrace{\begin{matrix} d \\ 4 \end{matrix}} \right)}_{A/J} \oplus \underbrace{\left(\underbrace{\begin{matrix} e \\ 1 \\ 2 \end{matrix}} \oplus \underbrace{\begin{matrix} f \\ 2 \\ 3 \end{matrix}} \oplus \underbrace{\begin{matrix} g \\ 3 \\ 1 \end{matrix}} \right)}_{(A/J^2)'} \oplus \underbrace{\left(\underbrace{\begin{matrix} h \\ 1 \\ 2 \\ 3 \end{matrix}} \oplus \underbrace{\begin{matrix} i \\ 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix}} \right)}_{(A/J^3)'} \oplus \underbrace{\begin{matrix} j \\ 1 \\ 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix}}_{(A/J^4)'}$$

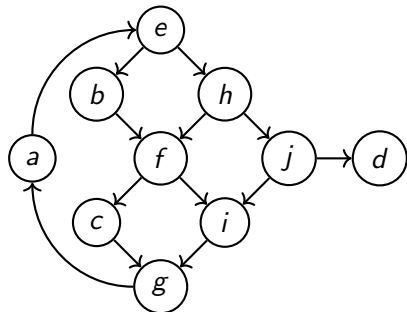

Be_f esetében két irányba mehetünk:
 $f = \begin{matrix} 2 \\ 3 \end{matrix}$ -et faktorizálva $b = \begin{matrix} 2 \\ 2 \end{matrix}$ -be jutunk,
 majd ezt beleképezzük $e = \begin{matrix} 2 \\ 1 \\ 4 \end{matrix}$ -be.

A másik, hogy f -et $h = \begin{matrix} 2 \\ 3 \\ 1 \end{matrix}$ -ba képezzük, majd ezt faktorizálva jutunk el e -be. $f \rightarrow e$ keresztülvezethető $f \rightarrow b$ és $f \rightarrow h$ -n is, ezek között azonban nincs kapcsolat, így kapjuk, hogy $Be_f = \begin{matrix} f & h \\ b & e \end{matrix}$

Ugyanezzel a módszerrel adódik, hogy:

$$Be_g = \begin{matrix} g & i \\ c & f & j \\ & h & \end{matrix}; \quad Be_i = \begin{matrix} i & j \\ f & h \\ b & e \end{matrix}$$

Be_f esetében két irányba mehetünk:

$f = \frac{2}{3}$ -et faktorizálva $b = \frac{2}{3}$ -be jutunk, majd ezt beleképezzük $e = \frac{2}{3}^1 \frac{1}{4}$ -be.

A másik, hogy f -et $h = \frac{2}{3}^1 \frac{1}{4}$ -ba képezzük, majd ezt faktorizálva jutunk el e -be.

$f \rightarrow e$ keresztülvezethető $f \rightarrow b$ és $f \rightarrow h$ -n is, ezek között azonban nincs kapcsolat, így kapjuk, hogy $Be_f = b \begin{matrix} f \\ e \end{matrix} h$

Ugyanezzel a módszerrel adódik, hogy:

$$Be_g = \begin{matrix} c \\ f \\ h \end{matrix} \begin{matrix} g \\ i \\ j \end{matrix}; Be_i = \begin{matrix} f \\ b \\ e \end{matrix} \begin{matrix} i \\ h \\ j \end{matrix}$$

Mindent összevetve, kapjuk tehát, hogy:

$$BB = \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} b \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} c \\ f \\ h \end{matrix} \oplus \begin{matrix} d \\ j \\ h \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} f \\ b \\ e \end{matrix} \begin{matrix} h \\ h \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} c \\ f \\ h \end{matrix} \begin{matrix} g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} h \\ e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} b \\ f \\ e \end{matrix} \begin{matrix} i \\ h \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} j \\ h \\ e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix}$$

B kváziöröklődő

Az idempotensek sorrendje: $e_a, e_b, e_c, e_d, e_e, e_f, e_g, e_h, e_i, e_j$

$${}_B B = \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} b \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} c \\ f \\ h \end{matrix} \oplus \begin{matrix} d \\ j \\ h \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} f \\ b \\ e \\ h \end{matrix} \oplus \begin{matrix} g \\ c \\ f \\ i \\ h \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} h \\ e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} f \\ b \\ e \\ h \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} j \\ h \\ e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix}$$

B kváziöröklődő

Az idempotensek sorrendje: $e_a, e_b, e_c, e_d, e_e, e_f, e_g, e_h, e_i, e_j$

$${}_B B = \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} b \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} c \\ f \\ h \end{matrix} \oplus \begin{matrix} d \\ j \\ h \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} f \\ b \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} h \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} c \\ f \\ i \\ h \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} g \\ e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} h \\ e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} f \\ b \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} i \\ h \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} j \\ h \\ e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix}$$

$$Be_a B = \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix}; B(e_a + e_b)B / Be_a B = \begin{matrix} b \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} b \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} b \\ e \end{matrix}; \dots$$

$$B(e_a + e_b + \dots + e_j)B / B(e_a + e_b + \dots + e_i)B = j \text{ projektívák.}$$

B kváziöröklődő

Az idempotensek sorrendje: $e_a, e_b, e_c, e_d, e_e, e_f, e_g, e_h, e_i, e_j$

$${}_B B = \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} b \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} c \\ f \\ h \end{matrix} \oplus \begin{matrix} d \\ j \\ h \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} f \\ b \\ e \\ h \end{matrix} \oplus \begin{matrix} c \\ f \\ i \\ h \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} g \\ h \\ e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} f \\ b \\ e \\ h \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} i \\ h \\ e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix}$$

$$Be_a B = \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix}; B(e_a + e_b)B / Be_a B = \begin{matrix} b \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} b \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} b \\ e \end{matrix}; \dots$$

$B(e_a + e_b + \dots + e_j)B / B(e_a + e_b + \dots + e_i)B = j$ projektívak.

Az $IJl = 0$ tulajdonság teljesül, a levágott ideálokra igaz, hogy a legfelső elem később már nem fordul elő. (Nem lehetnek olyan utak, mely ugyanott végződnek, ahol kezdődtek)

B kváziöröklődő

Az idempotensek sorrendje: $e_a, e_b, e_c, e_d, e_e, e_f, e_g, e_h, e_i, e_j$

$${}_B B = \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} b \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} c \\ f \\ h \end{matrix} \oplus \begin{matrix} d \\ j \\ h \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} f \\ b \\ e \\ h \end{matrix} \oplus \begin{matrix} c \\ f \\ i \\ h \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} h \\ e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} f \\ b \\ e \\ h \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} j \\ h \\ e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix}$$

$$Be_a B = \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix}; B(e_a + e_b)B / Be_a B = \begin{matrix} b \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} b \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} b \\ e \end{matrix}; \dots$$

$B(e_a + e_b + \dots + e_j)B / B(e_a + e_b + \dots + e_i)B = j$ projektívak.

Az $IJ = 0$ tulajdonság teljesül, a levágott ideálokra igaz, hogy a legfelső elem később már nem fordul elő. (Nem lehetnek olyan utak, mely ugyanott végződnek, ahol kezdődtek)

Hasonlóan ellenőrizhető, hogy ha a kezdeti (A/J^i) -ből származó tagokhoz tartozó komponenseket együtt vágjuk le, az örökletes ideállánc rövidebb

$${}_B B = \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} b \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} c \\ f \\ h \end{matrix} \oplus \begin{matrix} d \\ j \\ h \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} f \\ b \\ e \\ h \end{matrix} \oplus \begin{matrix} c \\ f \\ i \\ h \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} h \\ e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} f \\ b \\ e \\ h \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} j \\ h \\ e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix}$$

B kváziöröklődő

Az idempotensek sorrendje: $e_a, e_b, e_c, e_d, e_e, e_f, e_g, e_h, e_i, e_j$

$${}_B B = \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} b \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} c \\ f \\ h \end{matrix} \oplus \begin{matrix} d \\ j \\ h \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} f \\ b \\ e \\ h \end{matrix} \oplus \begin{matrix} c \\ f \\ i \\ h \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} g \\ e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} h \\ f \\ e \\ h \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} i \\ b \\ e \\ h \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} j \\ h \\ e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix}$$

$$B e_a B = \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix}; B(e_a + e_b)B / B e_a B = \begin{matrix} b \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} b \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} b \\ e \end{matrix}; \dots$$

$B(e_a + e_b + \dots + e_j)B / B(e_a + e_b + \dots + e_i)B = j$ projektívak.

Az $IJ = 0$ tulajdonság teljesül, a levágott ideálokra igaz, hogy a legfelső elem később már nem fordul elő. (Nem lehetnek olyan utak, mely ugyanott végződnek, ahol kezdődtek)

Hasonlóan ellenőrizhető, hogy ha a kezdeti (A/J^i) -ből származó tagokhoz tartozó komponenseket együtt vágjuk le, az örökletes ideállánc rövidebb

$${}_B B = \begin{matrix} a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} b \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} c \\ f \\ h \end{matrix} \oplus \begin{matrix} d \\ j \\ h \\ e \end{matrix} \oplus \begin{matrix} e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} f \\ b \\ e \\ h \end{matrix} \oplus \begin{matrix} c \\ f \\ i \\ h \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} h \\ e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} i \\ b \\ e \\ h \\ j \end{matrix} \oplus \begin{matrix} j \\ h \\ e \\ a \\ g \\ i \\ j \end{matrix}$$

Ebben az esetben a globális dimenzió 2, az ideállánc hossza 4.

- VLASTIMIL DLAB - CLAUS MICHAEL RINGEL, *Quasi-hereditary algebras*, Illinois journal of mathematics Volume 33, Number 2, Summer 1989
- VLASTIMIL DLAB - CLAUS MICHAEL RINGEL, *Every semiprimary ring is the endomorphism ring of a projective module over a quasi-hereditary ring*, Proceedings of the American Mathematical Society Volume 107. Number 1. September 1989
- CLAUS MICHAEL RINGEL, *Iyama's finiteness theorem via strongly quasi-hereditary algebras.*, <https://arxiv.org/abs/0912.5001v1> [math.RT] 26 Dec 2009